

Jaciment de Bellvitge

L'Hospitalet de Llobregat

Ubicació

Comarca: Barcelonès
Lloc/Adreça: Camí de l'ermita, s/n
Emplaçament Bellvitge
Alçada: 6

Coordenades:

Latitud: 41.34733
Longitud: 2.10963
UTM Est (X): 425513
UTM Nord (Y): 4577698

Classificació

Número de fitxa 08101 - 266
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Contemporani Modern Medieval
Segle XII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari Si (CC.AA 14556)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Arquebisbat de Barcelona (Carrer del Bisbe, 5 / Barcelona)
Fitxes associades:
[Santa Maria de Bellvitge](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 15/11/2017 - 01:00

Descripció

Es tracta de les restes de l'antiga ermita romànica de Santa Maria de Bellvitge i la necròpolis corresponent. Es van documentar gràcies a les intervencions arqueològiques realitzades en dues campanyes: la primera del setembre de 1979 al març de 1980; i la segona, del novembre de 1980 fins el gener de 1981.

L'excavació va permetre documentar que sota l'estructura es conserven els murs de l'edifici romànic. No es tracta de la fonamentació medieval, sinó del parament de l'antiga construcció. El seu creixement s'anà produint a mesura que es refeien les construccions i els desbordaments del Llobregat aportaven veritables allaus de terres argiloses.

Aquesta primera construcció, era una església de planta basilical, dividida interiorment en tres naus, una major i dues laterals, encapçalades per sengles absis de planta semicircular. No posseïm una datació directa pel primer edifici, ja que els documents no l'esmenten i els seus estrats no han proporcionat material. Malgrat tot, s'ha descobert una necròpoli d'inhumació dividida en dos moments cronològics. Existeixen tres tombes, que tenien un aixovar consistent en olles de ceràmica oxidada de l'alta edat mitjana. Aquestes ceràmiques, es poden datar a la segona meitat del segle XI i presumiblement ja amortitzades en el moment que es col·locaren a les tombes, podrien proporcionar una data que se situa cap a començament del segle XII. Aquesta cronologia hauria de coincidir amb la fàbrica de l'església, d'aparell relativament acurat. A més, l'absidiola localitzada, era llisa, almenys a la part inferior. Aquesta característica, constatada al llarg del segle XI en absis menors, es converteix en norma general el segle XII; d'aquí que la cronologia indicada per a les ceràmiques, que correspon a una època en què l'església ja funcionava, no estigui gaire allunyada de la construcció d'aquesta.

Història

Pertanyia la parròquia de Provençana dins la partida de Banyols. La primera referència documental és de l'any 995, en una venda que fa Eloi, dita Bonadona, a Ferriol i a la seva muller Fremosa. El topònim Amalvígia es documenta en el segle X i diverses ocasions en el segle XI. L'any 1057 també es documenta el mas de Malvitge, quan el matrimoni Gomar i Otula el venen, juntament amb la seva església. L'any 1211 és anomenat de Bellvitge quan Pere de Torrelles el ven al canonge Bernat de Sarrià

Del 1279 és la primera menció completa de la capella de Santa Maria de Bellvitge. Les referències són cada cop més freqüents. L'any 1372, el vicari general atorga llicència al rector de Provençana perquè digui dues misses els diumenges i festius, una a l'església de Santa Eulàlia i l'altra a la capella de Santa Maria de Bellvitge.

A partir del segle XV en gairebé cada segle hi ha constància documental de reconstruccions i obres a la capella de Bellvitge, motivades per les successives avingudes del riu, que anaven colgant-la progressivament. El 1493 tota la pedra necessària per a la seva reconstrucció fou donada per la ciutat de Barcelona. El 1571 es fa una concòrdia entre els obrers de la parròquia de l'Hospitalet i el mestre de cases Pere Duran, de Sant Andreu de Palomar, per raó de l'obra a practicar-hi. El 1600 es parla dels fons per a restaurar la capella. En la guerra dels Segadors va ser saquejada per les tropes del comte duc d'Olivares i es perdé la imatge que hi havia. El

1697 la capella sofrí un nou saqueig, aquest cop per part de les tropes franceses que assetjaven Barcelona durant el regnat de Carles II. En la guerra de Successió ho fou pels exèrcits borbònics al servei de Felip d'Anjou. Després d'aquesta guerra es reconstruí ràpidament, perquè el 1718 es concedí llicència al rector de Provençana per a beneir la capella reedificada. Finalment la capella fou novament saquejada, pels francesos, el 1808. Sembla que aleshores es destruí la imatge que hi havia estat reposada el 1652.

En el segle XX tenim notícia de dues restauracions importants, posteriors a sengles riuades: la de 1958-59 i la del 1977. En la primera el patronat de Santa Maria de Bellvitge encarregà el projecte de restauració a

l'arquitecte municipal Manuel Puig Janer, el qual hi afegí uns porxos a tramuntana i a migdia, i la decoració interior al pintor Joan Commeleran, que hi pintà uns murals, els quals, parcialment malmesos en la riuada del 1977, es perderen posteriorment per incúria en la restauració subsegüent.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT (1987). L'Hospitalet d'avui a demà. Una proposta per a ordenar i millorar la ciutat. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat, Àrea d'Urbanisme.

CASAS I FUSTER, Joan (1986). L'Hospitalet. Un passeig per la història. L'Hospitalet de Llobregat: Patronat Municipal de Comunicació, Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat.

DEPARTAMENT DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (ss/dd). Inventari del patrimoni arqueològic de l'Hospitalet de Llobregat. Barcelona.

ESTEVEES CASTRO, A. (dir)(1996). L'Hospitalet de Llobregat. Guia del patrimoni històric-artístic. Cervelló: Centre d'Estudis i Divulgació del Patrimoni.

GAVIN, Josep M^a; AINAUD DE LASARTE, Joan (1992). Inventari d'esglésies: Barcelonès I. Barcelona: Ed. Pòrtic.

LÓPEZ MULLOR, A. (1989). Excavacions a l'ermita de la Mare de Déu de Bellvitge, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelonès. Campanyes 1979-1981; dins Identitats. Revista del Museu de L'Hospitalet, núm. 1, pp.17-27.

LÓPEZ MULLOR, A. (1979-1981). Memòria. De l'excavació de l'ermita de Nostra Senyora de Bellvitge (Hospitalet de Llobregat). Àrea de Coneixement i Recerca DGPC. Mem. núm. 2206.

PLADEVALL i FONT, Antoni; dir.(1992). L'Hospitalet de Llobregat: Santa Maria de Bellvitge; dins Catalunya romànica, vol. XX: Barcelonès, el Baix Llobregat i el Maresme. Barcelona: Fundació enciclopèdia catalana; pp.265 - 267.

VIVES BALMAÑA, E. (1989) . Estudi antropològic de les restes humanes de la necròpoli medieval de Bellvitge; dins Identitats. Revista del Museu de L'Hospitalet, núm. 1, pp.36-40.

